BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARIDA SO‘Z YASASHGA OID KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISH TEXNOLOGIYASI

Omonova Asilaxon Abdug‘affor qizi
Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti
2-kurs magistratura talabasi
Nusratova Hamida Cho‘liboyevna
Ilmiy rahbar: “Maktabgacha va boshlang‘ich ta’lim metodikasi” kafedrasi (PhD), professor
https://doi.org/10.5281/zenodo.24457774

Annotatsiya

Maqolada boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida so‘z yasashga oid kompetensiyalarni shakllantirishning pedagogik texnologiyasi nazariy va amaliy jihatdan asoslanadi. So‘z yasash kompetensiyasi bilimiy, operatsion, motivatsion va refleksiv komponentlardan iborat tizim sifatida talqin qilinadi. Muallif tomonidan “Morfema-konstruktor” nomli olti bosqichli texnologik model taklif etiladi: motivatsiya va diagnostika, kuzatish va kashf etish, modellashtirish, konstruksiyalash, matnda qo‘llash, refleksiya va baholash. Maqolada interfaol metodlar (“So‘z daraxti”, “Morfemalar konstruktori”, “So‘z fabrikasi”, klaster, insert), darsdan namuna, baholash rubrikasi va metodik tavsiyalar keltirilgan. Material boshlang‘ich sinf ona tili o‘qituvchilari, metodistlar va pedagogika oliy ta’lim muassasalari talabalari uchun mo‘ljallangan.

Kalit so‘zlar: so‘z yasash, kompetensiya, morfema, boshlang‘ich ta’lim, ona tili, interfaol metodlar, pedagogik texnologiya.

Аннотация

В статье теоретически и практически обосновывается педагогическая технология формирования словообразовательных компетенций у учащихся начальных классов. Словообразовательная компетенция рассматривается как система, включающая когнитивный, операционный, мотивационный и рефлексивный компоненты. Предлагается авторская шестиэтапная модель «Морфема-конструктор»: мотивация и диагностика, наблюдение и открытие, моделирование, конструирование, применение в тексте, рефлексия и оценивание. Описаны интерактивные приёмы («Дерево слов», «Конструктор морфем», «Фабрика слов», кластер, инсерт), приведены фрагмент урока, рубрика оценивания и методические рекомендации. Материал адресован учителям начальных классов, методистам и студентам педагогических вузов.

Ключевые слова: словообразование, компетенция, морфема, начальное образование, родной язык, интерактивные методы, педагогическая технология.

Abstract

The article provides a theoretical and practical justification of a pedagogical technology for developing word-formation competence in primary school pupils. Word-formation competence is interpreted as a system of cognitive, operational, motivational and reflective

components. The author proposes a six-stage “Morpheme Constructor” model: motivation and diagnosis, observation and discovery, modelling, construction, application in text, and reflection and assessment. The paper describes interactive methods (“Word Tree”, “Morpheme Constructor”, “Word Factory”, cluster, INSERT), a sample lesson fragment, an assessment rubric and methodological recommendations. The material is intended for primary-school mother-tongue teachers, methodologists and students of pedagogical universities.

Keywords: word formation, competence, morpheme, primary education, mother tongue, interactive methods, pedagogical technology.

Kirish

Boshlang‘ich ta’lim bolaning til haqidagi tasavvurlari qaror topadigan davr bo‘lib, bu bosqichda o‘quvchi tilni faqat muloqot vositasi sifatida emas, balki o‘rganish va tahlil qilish obyekti sifatida ham anglay boshlaydi. O‘zbek tili agglyutinativ tabiatga ega bo‘lgani uchun undagi so‘z boyligining katta qismi qo‘shimchalar va so‘zlarni biriktirish orqali yasaladi. Shu bois so‘z yasash qonuniyatlarini bilmagan o‘quvchi yangi so‘zni “tayyor birlik” sifatida yodlashga majbur bo‘ladi, bu esa lug‘at boyishini sekinlashtiradi.

Mavzuning dolzarbligi bir necha omil bilan belgilanadi. Birinchidan, “Xalq ta’limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi” (PF-5712-son Farmon, 2019) va “Ta’lim to‘g‘risida”gi qonun (O‘RQ-637, 2020) ta’lim mazmunini kompetensiyaviy yondashuvga yo‘naltirishni talab qiladi. Ikkinchidan, amaliyotda so‘z yasash mavzulari ko‘pincha qoida yodlatish va tayyor misollarni ko‘chirish bilan cheklanadi; o‘quvchi qo‘shimchaning ma’noviy vazifasini kashf etmaydi. Uchinchidan, xalqaro tadqiqotlar morfologik bilimlarga yo‘naltirilgan o‘qitish o‘quvchilarning savodxonligi va lug‘at zaxirasiga ijobiy ta’sir ko‘rsatishini ko‘rsatadi (Bowers, Kirby & Deacon, 2010; Goodwin & Ahn, 2013).

Tadqiqotning maqsadi — boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida so‘z yasash kompetensiyasini bosqichma-bosqich shakllantiruvchi texnologik modelni asoslash va uni amaliyotda qo‘llash yo‘llarini ko‘rsatish. **Vazifalari:** (1) kompetensiya tushunchasi va tarkibini aniqlash; (2) boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining yosh xususiyatlarini inobatga olgan holda texnologiya bosqichlarini ishlab chiqish; (3) interfaol metodlar tizimini taklif qilish; (4) baholash mezonlarini belgilash.

Metodologiya: maqolada ilmiy-pedagogik adabiyotlar tahlili, qiyosiy-tahliliy usul, modellashtirish va pedagogik loyihalash usullaridan foydalanildi. Maqolada taqdim etilgan texnologiya muallifning nazariy-metodik taklifidir; uning samaradorligi alohida pedagogik tajriba-sinov orqali tasdiqlanishi lozim.

Mavzuning nazariy asoslari

So‘z yasash kompetensiyasining mohiyati

Kompetensiya — bu bilim, ko‘nikma va qadriyatlarning muayyan vaziyatda faoliyat orqali namoyon bo‘lishidir. So‘z yasash kompetensiyasini biz quyidagicha izohlaymiz: o‘quvchining so‘zning morfemik tuzilishini anglab, yasovchi qo‘shimchalar va birikish qoliplari asosida yangi so‘zlarni hosil qilish, notanish so‘zning ma’nosini tarkibiga qarab taxmin qilish hamda bu amallarni nutq jarayonida ongli qo‘llash qobiliyati.

Ushbu kompetensiya to‘rt komponentdan iborat:

- **Bilimiy (kognitiv) komponent:** ildiz, yasovchi va shakl yasovchi qo‘shimcha, tub, yasama, qo‘shma va juft so‘z haqidagi tushunchalar.
- **Operatsion komponent:** so‘zni morfemalarga ajratish, qo‘shimchaning ma’nosini aniqlash, so‘z yasash zanjirini tuzish, noto‘g‘ri yasalgan shaklni tuzatish.
- **Motivatsion-qadriyatli komponent:** tilga qiziqish, so‘z yaratishdan zavq olish, ona tili boyligiga hurmat.
- **Refleksiv komponent:** o‘z fikrlash yo‘lini tushuntira olish, xatoni topish va baholash.

Til-didaktik asoslar

O‘zbek tilida so‘z yasash qonuniyatlari hozirgi o‘zbek adabiy tiliga bag‘ishlangan fundamental ishlarda tizimli yoritilgan (Shoabdurahmonov va b., 1980; Sayfullayeva va b., 2009). Ularda affiksatsiya (-chi, -lik, -li, -siz, -gich, -zor, -xona, -dosh, -kor, -bon), so‘zlarni qo‘shish va juftlash, qisqartirish kabi usullar farqlanadi. Boshlang‘ich sinf dasturi bu murakkab tizimni o‘quvchi yoshiga mos, eng unumdor modellar darajasida beradi: avval ildizni topish, so‘ng qo‘shimchaning ma’nosini ajratish, keyin yangi so‘z yasash.

Psixologik-pedagogik asoslar

L.S. Vygotskiy ta’limning rivojlantiruvchi mohiyatini ta’kidlab, ilmiy tushunchalar bolada o‘qituvchi rahbarligida, “yaqin rivojlanish zonasi” doirasida shakllanishini asoslagan (Vygotskiy, 1982; Vygotsky, 1978). Bu g‘oya so‘z yasashni o‘rgatishda muhim: bola yangi qo‘shimchani mustaqil kashf eta olmaydi, lekin o‘qituvchi tanlagan misollar va savollar yordamida qonuniyatni “ko‘rishga” yetaklanadi. J. Bruner (1960) kashfiyotga asoslangan o‘qitishni targ‘ib qilgan; D.B. Elkonin (1989) esa tilni o‘rganishda bolaning so‘zning tovush va tuzilish tomoniga yo‘naltirilgan ongli munosabati zarurligini ko‘rsatgan. Hamkorlikda o‘qitish nazariyasi (Johnson & Johnson, 1999) guruhda ishlash orqali fikr almashish va o‘zaro tuzatishning samarali ekanini asoslaydi.

Xorijiy tadqiqotlar

W. Nagy va R. Anderson (1984) maktab matnlarida uchraydigan yangi so‘zlarning katta qismi o‘quvchiga ma’lum so‘zlar bilan morfologik jihatdan bog‘liq ekanini ko‘rsatgan; demak, morfemalarni tanish lug‘at boyitishning kuchli vositasidir. T. Nunes va P. Bryant (2006) morfemalarni o‘rgatish savodxonlikni oshirishini asoslagan. J. Carlisle (2010) va P. Bowers hamda hammualliflar (2010) olib borgan sharhlar morfologik o‘qitishning o‘qish va yozuv ko‘rsatkichlariga ijobiy ta’sirini, ayniqsa o‘quv qiyinchiliklari bo‘lgan o‘quvchilarda yaqqolroq bo‘lishini qayd etgan. Goodwin va Ahn (2013) meta-tahlili ham shu xulosani mustahkamlaydi. Shuni ta’kidlash kerakki, bu tadqiqotlarning ko‘pchiligi ingliz tili materialida bajarilgan; ularni o‘zbek tiliga mexanik ko‘chirish emas, balki tilning agglyutinativ xususiyatini hisobga olgan holda moslashtirish lozim.

Asosiy qism: “Morfema-konstruktor” texnologiyasi

Texnologiyaning g‘oyasi va tamoyillari

Texnologiya so‘zni “tayyor” emas, “yig‘iladigan” birlik sifatida ko‘rsatishga asoslanadi. O‘quvchi so‘zni konstruktor kabi qismlardan yig‘adi va qismlarning vazifasini o‘zi aniqlaydi. Quyidagi tamoyillarga tayaniladi: kuzatishdan qoidaga (induktiv yo‘l); ma’no bilan shakl

birligi; o‘yin va faoliyat orqali o‘rganish; vizual modellashtirish; differensial yondashuv; refleksivlik.

Texnologiya bosqichlari

1-bosqich. Motivatsiya va diagnostika. O‘qituvchi muammoli vaziyat yaratadi: “Mening bir so‘zim bor: kitobxon. Uni hech kim lug‘atda ko‘rmagan bo‘lsa ham ma’nosini bilamiz. Qanday qilib?” Bu bosqichda o‘quvchilarning mavjud bilimi qisqa topshiriq bilan aniqlanadi (so‘zdagi ildizni topish, qo‘shimchani ajratish).

2-bosqich. Kuzatish va kashf etish. O‘quvchilar bir ildizdan yasalgan so‘zlar qatorini tahlil qiladi: o‘qi, o‘qish, o‘quvchi, o‘qituvchi, o‘qimishli. Savollar: “Qaysi qism hamma so‘zda takrorlanadi? Qaysi qism ma’noni o‘zgartiryapti?” Natijada bola ildiz va qo‘shimcha haqida o‘z xulosasini chiqaradi.

3-bosqich. Modellashtirish. Kashf etilgan qonuniyat sxema va rang bilan belgilanadi. Masalan, ildiz — ko‘k to‘rtburchak, yasovchi qo‘shimcha — qizil uchburchak, shakl yasovchi — sariq doira. “-chi” qo‘shimchasi uchun model: [ildiz: ot/fe’l] + chi = kasb yoki shu ish bilan shug‘ullanuvchi shaxs (paxta+chi, yoz+uvchi emas, o‘qi+chi — bunda ma’no nozikligi alohida muhokama qilinadi). Modellar sinf devoridagi “So‘z yasash burchagi”ga ilinadi.

4-bosqich. Konstruksiyalash. O‘quvchilar kartochkalar bilan yangi so‘zlar yasaydi va ularni tekshiradi: gul+zor, bog‘+bon, sinf+dosh, kitob+xona, ish+chan. Yasalgan har bir so‘z uchun “Bu so‘z mavjudmi? Ma’nosi nima?” savoli beriladi. Shu yerda o‘quvchi qoliplar har doim ham ishlamasligini (masalan, har bir ildizga har qanday qo‘shimcha qo‘shilavermasligini) anglaydi.

5-bosqich. Matnda qo‘llash. Yasalgan so‘zlar gap, mini-matn va ijodiy topshiriqlarda qo‘llanadi: yasama so‘zlarni ishtirok ettirib to‘rt gapli hikoya tuzish, matndagi takrorlanayotgan so‘zni sinonim yoki yasama so‘z bilan almashtirish.

6-bosqich. Refleksiya va baholash. O‘quvchi “Bugun nimani kashf etdim? Qaysi topshiriq qiyin bo‘ldi? Qo‘shimchani qanday topdim?” savollariga javob beradi. O‘qituvchi rubrika bo‘yicha baholaydi.

Interfaol metodlar tizimi

Metod	Mazmuni	Bosqich
“So‘z daraxti”	Ildiz — daraxt tanasi, yasalgan so‘zlar — shoxlar	2–3
“Morfemalar konstruktori”	Ildiz va qo‘shimcha kartochkalaridan so‘z yig‘ish	4
“So‘z fabrikasi”	Guruhlar “ishlab chiqaruvchi”, “sifat nazoratchisi”, “hisobotchi” rollarida so‘z yasaydi va tekshiradi	4–5
Klaster	Bir ildiz atrofida so‘zlar to‘ri	3
Insert	Matnni o‘qib, belgilar bilan (V, +, –, ?) belgilash; yasama so‘zlarni topish	2, 5
“Zanjir”	tuz → tuzli → tuzsiz → tuzlamoq kabi yasash zanjiri	4
Venn diagrammasi	-li va -siz yoki -chi va -kor ma’nolarini qiyoslash	3

Metodlar tanlanayotganda ularning didaktik maqsadiga e’tibor beriladi: kashf etish bosqichida klaster va so‘z daraxti, mustahkamlashda so‘z fabrikasi va zanjir, tekshirishda insert ustunlik qiladi.

Darsdan namuna (3-sinf, “-chi, -lik, -li, -siz qo‘shimchalari”)

Dars maqsadi: o‘quvchilar yasovchi qo‘shimchalarning ma’noviy vazifasini aniqlaydi va ular yordamida yangi so‘z yasaydi.

1. Motivatsiya (5 daqiqa). Doskada “do‘st, do‘stlik, do‘stsiz” yoziladi. Savol: “Qaysi so‘zning ma’nosi o‘zgardi va nima uchun?”

2. Kashf etish (10 daqiqa). Juftlikda ishlash: tuz, tuzli, tuzsiz; ish, ishchi, ishli. Juftliklar “qo‘shimcha nima qiladi?” jadvalini to‘ldiradi.

3. Modellashtirish (7 daqiqa). Sinf bilan birga qoidalar tuziladi: “-li — bor”, “-siz — yo‘q”, “-chi — kasb egasi”, “-lik — mavhum tushuncha yoki joy/belgi”.

4. So‘z fabrikasi (13 daqiqa). Har guruhga 8 ta ildiz va 6 ta qo‘shimcha kartochkasi beriladi. Vazifa: kamida 10 ta mavjud so‘z yasash. Sifat nazoratchisi “yasalma so‘zlar”ni izohli lug‘at yoki o‘qituvchi bilan tekshiradi.

5. Matnda qo‘llash (7 daqiqa). Yasalgan so‘zlardan 3 tasini qo‘llab gap tuzish.

6. Refleksiya (3 daqiqa). “Uch qadam” kartochkasi: “Men bildim… Men qila oldim… Menga yana … kerak.”

Tahlil va muhokama

Taklif etilgan texnologiyaning an’anaviy yondashuvdan asosiy farqi — o‘quvchi faoliyatining o‘zgarishida. An’anaviy darsda o‘qituvchi qoidani aytadi, o‘quvchi misol keltiradi; yangi texnologiyada esa misol qoidadan oldin keladi va qoida o‘quvchi kuzatuvining natijasi sifatida shakllanadi. Bu yo‘l Vygotskiy tavsiflagan tushunchani “yuqoridan” berish bilan bolaning kundalik tajribasidan “pastdan” o‘sib kelishini birlashtirish imkonini beradi.

Xorijiy meta-tahlillar (Bowers va b., 2010; Goodwin & Ahn, 2013) morfologik o‘qitishning samaradorligi uni qanday tashkil etilganiga ham bog‘liq ekanini ko‘rsatadi: ma’no bilan bog‘langan, matn bilan uyg‘unlashtirilgan mashg‘ulotlar yakkalangan mashqlarga nisbatan mantiqan yaxshiroq natija beradi. Shu sababli modelda 5-bosqich (matnda qo‘llash) majburiy element sifatida kiritilgan.

Uchta muammoli jihatni alohida qayd etish zarur. **Birinchi**, o‘zbek tilida yasovchi qo‘shimchalar ko‘p ma’noli va ko‘p vazifali (masalan, -chi ham kasb, ham xarakter belgisini bildirishi mumkin), shuning uchun “bir qo‘shimcha — bir ma’no” qoidasini soddalashtirish xato tushunchalarga olib kelishi mumkin. **Ikkinchi**, so‘zlarni yasash bilan shakl yasashni aralashtirish (masalan, kelishik yoki egalik qo‘shimchasini yasovchi deb hisoblash) boshlang‘ich sinflarda eng ko‘p uchraydigan xatolardandir; bu farq alohida diagnostik topshiriqlar bilan aniqlanishi kerak. **Uchinchi**, o‘quvchi “yasab chiqargan” har bir so‘z tilda mavjud bo‘lavermaydi; bu holat xato emas, balki tilning qo‘llanish normasini muhokama qilish uchun imkoniyat sifatida talqin qilinishi lozim.

Texnologiyaning cheklovlari ham bor. Birinchidan, u o‘qituvchidan misollarni oldindan puxta tanlashni va dars vaqtini aniq taqsimlashni talab qiladi. Ikkinchidan, samaradorlikni tasdiqlash uchun nazorat va tajriba sinflarida kamida bir o‘quv yili davom etadigan pedagogik

tajriba-sinov o‘tkazish zarur; bu maqolada bunday natijalar keltirilmagan va kelgusi tadqiqot vazifasi sifatida belgilanadi.

Shakllanganlik darajalarini baholash rubrikasi

Mezon	Boshlang‘ich daraja	O‘rta daraja	Yuqori daraja
Ildiz va qo‘shimchani ajratish	Yordam bilan, faqat oddiy so‘zlarda	Mustaqil, oddiy va ayrim murakkab so‘zlarda	Mustaqil, har xil turdagi so‘zlarda, asoslab beradi
Qo‘shimcha ma’nosini aniqlash	Ma’noni sezadi, ayta olmaydi	O‘z so‘zlari bilan tushuntiradi	Qiyoslaydi, ikki ma’noli holatlarni farqlaydi
Yangi so‘z yasash	Namuna asosida	Mustaqil, ta’lim materiali doirasida	Ijodiy, yangi vaziyatda; mavjud va mavjud emas so‘zni farqlaydi
Matnda qo‘llash	Gap darajasida	Mini-matn darajasida	Ijodiy matnda ongli ravishda
Refleksiya	Natijani aytadi	Qiyinchilikni nomlaydi	O‘z strategiyasini asoslaydi

Amaliy tavsiyalar

1. **Diagnostikadan boshlang.** Mavzuni boshlashdan oldin 5–6 savolli qisqa diagnostik topshiriq bering va natijaga qarab guruhlarni differensiatsiya qiling.

2. **Misollarni tizimli tanlang.** Bir darsda bitta yasovchi qo‘shimchaga ko‘proq e’tibor bering; o‘quvchi tanish so‘zlardan boshlab, asta-sekin notanish so‘zlarga o‘tsin.

3. **Vizual modellardan foydalaning.** Rangli sxemalar va kartochkalar “So‘z yasash burchagi”da doimiy turishi, o‘quvchilar ularga mustaqil murojaat qilishi kerak.

4. **Xatoga ijodiy munosabatda bo‘ling.** O‘quvchi yasagan mavjud bo‘lmagan so‘zni rad etmasdan, “Nega tilda bunday so‘z yo‘q deb o‘ylaysan?” deb muhokama qiling.

5. **Matn bilan bog‘lang.** Har bir mavzu oxirida yasalgan so‘zlarni badiiy yoki axborot matnida topish va qo‘llash topshirig‘ini kiriting.

6. **Raqamli vositalardan o‘rinli foydalaning.** Interaktiv doska, onlayn kartochka va test platformalari mashq xilma-xilligini oshiradi, ammo faoliyatning asosi — bolaning mustaqil kuzatuvi va muhokamasi — saqlanishi kerak.

7. **Oila bilan hamkorlik qiling.** “Uyda so‘z izlab” topshirig‘i: oila a’zolari bilan birga bir ildizdan 5 ta so‘z topish.

8. Natijani qayd eting. Har chorak oxirida rubrika asosida shakllanganlik darajasini yozing va individual yutuq daftarida yuriting.

Xulosa

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida so‘z yasash kompetensiyasini shakllantirish tilning tuzilishini anglash, lug‘at boyligini kengaytirish va nutq madaniyatini rivojlantirishning muhim sharti hisoblanadi. Tadqiqot natijasida so‘z yasash kompetensiyasi to‘rt komponentdan iborat

tizim sifatida aniqlandi va uni shakllantirishning olti bosqichli “Morfema-konstruktor” texnologiyasi taklif etildi. Texnologiyaning yangiligi shundaki, qoida o‘quvchining kuzatuvi va modellashtirishi orqali hosil bo‘ladi, yasalgan so‘z esa matn va muloqotda qo‘llanadi. Interfaol metodlar tizimi, darsdan namuna va baholash rubrikasi uni amaliyotga joriy etish imkonini beradi.

Kelgusi tadqiqotlar uchun yo‘nalishlar: texnologiyaning samaradorligini tajriba-sinov orqali tekshirish, o‘zbek tili uchun yasama so‘zlarning boshlang‘ich sinf chastotali lug‘atini tuzish, raqamli o‘quv resurslarini ishlab chiqish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Eslatma: ro‘yxatdagi barcha manbalar mavjud nashrlardir. Nashrga yuborishdan oldin sahifa, nashriyot va yil ma’lumotlarini muassasangiz talabiga muvofiq tekshirib, kerak bo‘lsa moslashtirib chiqing.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi PF-5712-son Farmoni “O‘zbekiston Respublikasi xalq ta’limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”.
3. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni, O‘RQ-637-son, 2020-yil 23-sentabr.
4. Shoabdurahmonov Sh., Asqarova M., Hojiyev A. va b. Hozirgi o‘zbek adabiy tili. 1–2-qism. Toshkent: O‘qituvchi, 1980–1981.
5. Sayfullayeva R., Mengliyev B., Boqiyeva G. va b. Hozirgi o‘zbek adabiy tili. Toshkent: Fan va texnologiya, 2009.
6. Выготский Л.С. Мышление и речь. Собр. соч.: в 6 т. Т. 2. М.: Педагогика, 1982.
7. Эльконин Д.Б. Избранные психологические труды. М.: Педагогика, 1989.
8. Vygotsky L.S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978.
9. Bruner J.S. The Process of Education. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1960.
10. Johnson D.W., Johnson R.T. Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning. 5th ed. Boston: Allyn & Bacon, 1999.
11. Anderson L.W., Krathwohl D.R. (eds.). A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives. New York: Longman, 2001.
12. Nagy W.E., Anderson R.C. How many words are there in printed school English? // Reading Research Quarterly. 1984. Vol. 19(3). P. 304–330.
13. Nunes T., Bryant P. Improving Literacy by Teaching Morphemes. London: Routledge, 2006.
14. Bowers P.N., Kirby J.R., Deacon S.H. The effects of morphological instruction on literacy skills: A systematic review of the literature // Review of Educational Research. 2010. Vol. 80(2). P. 144–179.
15. Carlisle J.F. Effects of instruction in morphological awareness on literacy achievement: An integrative review // Reading Research Quarterly. 2010. Vol. 45(4). P. 464–487.
16. Goodwin A.P., Ahn S. A meta-analysis of morphological interventions in English: Effects on literacy outcomes for school-age children // Scientific Studies of Reading. 2013. Vol. 17(4). P. 257–285.